

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: חוקי : פֶּשַׁע -

היחס: מי שפֶּשַׁע עשה משהו לא חוקי.
מי ש-ב' עשה משהו לא א'.

- תשובה (1): צפוי : הפתיע. האם מי שהפתיע עשה משהו לא צפוי? כן.
- תשובה (2): מסוכן : הזהיר. האם מי שהזהיר עשה משהו לא מסוכן? לא. מי שהזהיר מפני משהו, טען שהוא מסוכן ויש להיזהר ממנו.
- תשובה (3): שבור : תיקן. האם מי שתיקן עשה משהו לא שבור? לא. מי שתיקן החזיר דבר שבור או מקולקל למצב טוב ותיקן, כך שאפשר לחזור ולהשתמש בו.
- תשובה (4): חשוב : זלזל. האם מי שזלזל עשה משהו לא חשוב? לא. מי שזלזל התייחס אל מישהו או אל משהו בזלזול, בבוז, בחוסר רצינות. כלומר, טען שהוא לא חשוב.
- תשובה (1).**

2. השאלה: תובעני : מאמץ -

היחס: המילה תובעני מתארת משהו שכדי להשיגו צריך להשקיע הרבה מאמץ.
המילה א' מתארת משהו שכדי להשיגו צריך להשקיע הרבה ב'.

- תשובה (1): עתיק : זמן. האם המילה עתיק מתארת משהו שכדי להשיגו צריך להשקיע הרבה זמן? לא. המילה עתיק מתארת משהו שקיים כבר זמן רב.
- תשובה (2): יקר : כסף. האם המילה יקר מתארת משהו שדורש הרבה כסף? כן. המילה יקר מתארת משהו שכדי להשיגו צריך להשקיע הרבה כסף.
- תשובה (3): שבע : מזון. האם המילה שבע מתארת משהו שכדי להשיגו צריך להשקיע הרבה מזון? לא. המילה שבע מתארת את מי שצרך מספיק מזון עד שאינו רעב יותר.
- תשובה (4): כבד : משקל. האם המילה כבד מתארת משהו שדורש הרבה משקל? לא. המילה כבד מתארת משהו בעל משקל רב.
- תשובה (2).**

3. השאלה: אצטבה : על גבי - (אצטבה = מדף)

היחס: על גבי אצטבה מניחים דברים.
ב' א' מניחים דברים.

- תשובה (1): גדר : סביב. האם סביב הגדר מניחים דברים? לא. את הגדר שמים סביב שטח מסוים כדי לתחום אותו.
- תשובה (2): דלת : לתוך. האם לתוך דלת מניחים דברים? לא. דרך הדלת נכנסים לתוך מקום מסוים, או יוצאים ממנו.
- תשובה (3): קופסה : בתוך. בתוך הקופסה מניחים דברים? כן.
- תשובה (4): תקרה : מעל. האם מעל התקרה מניחים דברים? לא. תקרה היא החלק העליון הפנימי של המבנה.
- תשובה (3).**

4.

השאלה: **נשמר** : נוטר - (נוטר = שומר)

היחס : אם מישוהו **נוטר** דבר מסוים, אז הדבר **נשמר** על ידו.

אם מישוהו **ב'** דבר מסוים, אז הדבר **א'** על ידו.

תשובה (1): נקרא: כותב. האם אם מישוהו **כותב** דבר מסוים, אז הדבר **נקרא** על ידו? לא. אם מישוהו **כותב** דבר מסוים, אז הדבר **נכתב** על ידו.

תשובה (2): נתמך: סועד. האם אם מישוהו **סועד** דבר מסוים, אז הדבר **נתמך** על ידו? כן. (סועד = תומך, משמש למשענת)

תשובה (3): נזקק: תורם. האם אם מישוהו **תורם** דבר מסוים, אז הדבר **נזקק** על ידו? לא. מי **שתורם** עושה זאת לטובת אדם **נזקק**.

תשובה (4): נטווה: אורג. האם אם מישוהו **אורג** דבר מסוים, אז הדבר **נטווה** על ידו? לא. **נטווה** זה נעשה לחוטים, **ואורג** זה מחבר חוטים יחדיו כדי ליצור מהם יריעה.

תשובה (2).

5.

השאלה: **אין עליו עוררין** : שנוי במחלוקת -

היחס : הביטוי **אין עליו עוררין** מתאר משהו שאינו שנוי במחלוקת.

הביטוי **א'** מתאר משהו שאינו **ב'**.

תשובה (1): אין לו דורש: רוצה. האם הביטוי **אין לו דורש** מתאר משהו שאינו **רוצה**? לא. הביטוי **אין לו דורש** מתאר משהו שאף אחד אחר אינו **רוצה**.

תשובה (2): אין לאל ידו: מסוגל. האם הביטוי **אין לאל ידו** מתאר משהו שאינו **מסוגל**? כן.

תשובה (3): אין לו זכר: נעלם. האם הביטוי **אין לו זכר** מתאר משהו שאינו **נעלם**? לא. הביטוי **אין לו זכר** מתאר משהו **שנעלם** ואי אפשר למצוא אותו יותר.

תשובה (4): אין לעמוד בפניו: מתפתה. האם הביטוי **אין לעמוד בפניו** מתאר משהו שאינו **מתפתה**? לא. הביטוי **אין לעמוד בפניו** מתאר משהו שכל אחד **מתפתה** ממנו.

תשובה (2).

6.

השאלה: **בנה** : חורבות - (חורבות = שרידים של מבנה שנהרס)

היחס : מי **שבנה** יצר מבנה חדש **וחורבות** הם השרידים שלו לאחר שנהרס.

מי ש-**א'** יצר משהו חדש ו-**ב'** הם השרידים שלו.

תשובה (1): רחץ: לכלוך. האם מי **שרחץ** יצר משהו חדש **ולכלוך** הם השרידים שלו לאחר שנהרס? לא. מי **שרחץ** עשה זאת על מנת להסיר מעליו **לכלוך**.

תשובה (2): נטע: גדם. האם מי **שנטע** יצר משהו חדש **וגדם** הם השרידים שלו לאחר שנהרס? כן. מי **שנטע** יצר עץ חדש, **וגדם** זה מה שנשאר אחרי שגודעים את העץ.

תשובה (3): פסע: עקבות. האם מי **שפסע** יצר משהו חדש **ועקבות** הם השרידים שלו לאחר שנהרס? לא. **עקבות** לעיתים נוצרות לאחר שאדם **פסע**.

תשובה (4): אכל: פירורים. האם מי **שאכל** יצר משהו חדש **ופירורים** הם השרידים שלו לאחר שנהרס? לא. לעיתים נשארים **פירורים** לאחר שאדם **אכל**.

תשובה (2).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): מגבלתו של סופר הכותב ביוגרפיה היסטורית של מנהיג פוליטי, לעומת סופר הכותב ביוגרפיה של משורר, היא שלראשון קשה לחדור למסתרי הנפש של מושא כתיבתו, ואילו לרשות האחרון עומדים כתבי שירה, המתאפיינים בחשיפה נפשית מרובה.

כדי לבדוק האם הפסקה שמתקבלת הגיונית עלינו להבין מיהם 'הראשון' ו'האחרון' במשפט. 'הראשון' הוא סופר הכותב ביוגרפיה היסטורית של מנהיג פוליטי, ו'האחרון' הוא סופר הכותב ביוגרפיה של משורר. מכאן שלפי הפסקה מי שכותב ביוגרפיה של מנהיג פוליטי יתקשה לחדור לנפשו של אותו מנהיג, ואילו מי שכותב ביוגרפיה של משורר יכול להבין את נפשו של המשורר מתוך כתביו. קיבלנו משפט הגיוני, ולכן זו התשובה הנכונה. אין צורך לבדוק תשובות נוספות.

תשובה (1).

8. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): לא בכדי ראו עצמם המורדים הפידלים כמי שלוחמים את מלחמתם של הפידלים כולם, שהרי העצמאות הייתה כאש בוערת בעצמותם של העם הפידלי, שהעדיף להימנע מחיכוכים עם השלטון הזר, ואפילו במחיר ויתור על עצמאותו המדינית.

(לא בכדי = יש סיבה לדבר, כאש בוערת בעצמות = רצון עז)

מחלקה הראשון של הפסקה עולה כי יש סיבה לכך שמורדים הפידלים ראו את עצמם ככאלו שלוחמים את מלחמתם של הפידלים כולם. החלק השני של המשפט מתחיל במילה "הרי" ואמור לתאר את הסיבה לכך. מחלקה שני של הפסקה עולה כי העם הפידלי חש רצון עז לעצמאות ולכן העדיף לוותר עליה כדי לא להיכנס לחיכוכים עם השלטון הזר. החלק השני של הפסקה יוצר משפט לא הגיוני, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): לא ברור מדוע ראו עצמם המורדים הפידלים כמי שלוחמים את מלחמתם של הפידלים כולם, שהרי העצמאות הייתה רחוקה מליבו של העם הפידלי, שהעדיף להמעיט בחיכוכים עם השלטון הזר, ואפילו במחיר ויתור על עצמאותו המדינית.

מחלקה הראשון של הפסקה עולה כי אין סיבה אמיתית לכך שמורדים הפידלים ראו את עצמם ככאלו שלוחמים את מלחמתם של הפידלים כולם. כלומר, המורדים טעו כשחשבו שהם נלחמים בעבור כל העם הפידלי. החלק השני של המשפט מתחיל במילה "הרי" ואמור לתאר מדוע הם טעו בתחושתם. מחלקה שני של הפסקה עולה כי העם הפידלי לא שאף לעצמאות והעדיף לוותר עליה כדי לא להיכנס לחיכוכים עם השלטון הזר. זה מסביר מדוע המורדים טעו כשחשבו שהם נלחמים בעבור כל העם הפידלי. מתקבל משפט הגיוני, ולכן זו התשובה הנכונה. אין צורך לבדוק תשובות נוספות.

תשובה (2).

9. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): ביבשת אפריקה, תוחלת החיים של כלב הביצות גבוהה מתוחלת החיים של חתול הביצות. אף על פי כן בביצת במבולה שבצפון אפריקה נוכל למצוא שיעור גבוה יותר של חתולי ביצות שגילם עולה על עשר שנים משיעור כלבי הביצות שגילם עולה על גיל זה, שכן תנאי האקלים בביצה זו דומים לתנאים בביצות אחרות ביבשת.

לפי המשפט הראשון, ביבשת אפריקה, תוחלת החיים של כלב ביצות גבוהה מזו של חתול ביצות. המשפט השני מתחיל ב"אף על פי כן" המעיד על ניגוד, ולכן נצפה כי גם בהמשך המשפט נראה דווקא כי תוחלת חיים של חתול ביצות גבוהה מזו של כלב ביצות. בהמשך אכן מציינים שתוחלת החיים של חתולי ביצות במבולה גבוהה משל כלבי ביצות, אך ההסבר לכך (מגיע אחרי המילה "שכן") אינו הגיוני. כדי להסביר את התופעה היינו מצפים שתנאי האקלים בביצה זו יהיו שונים מביצות אחרות, ולא דומים לה. מתקבלת פסקה לא הגיונית, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): ביבשת אפריקה, תוחלת החיים של כלב הביצות נמוכה מתוחלת החיים של חתול הביצות. לא פלא אפוא שבביצת במבולה שבצפון אפריקה נוכל למצוא שיעור גבוה יותר של חתולי ביצות שגילם עולה על

עשר שנים משיעור כלבי הביצות שגילם עולה על גיל זה, שכן תנאי האקלים בביצה זו **זומים** לתנאים בביצות אחרות ביבשת.

לפי המשפט הראשון, ביבשת אפריקה, תוחלת החיים של כלב ביצות **נמוכה** מזו של חתול ביצות. המשפט השני מתחיל ב"לא פלא אפוא" ולכן נצפה כי גם בהמשך המשפט נראה כי תוחלת חיים של חתול ביצות גבוהה מזו של כלב ביצות. בהמשך המשפט השני נכתב כי בביצה מסוימת בעלת אקלים דומה לביצות אחרות ביבשת, תוחלת החיים של חתולי ביצות גבוהה מזו של כלבי ביצות. מתאים לציפייה שלנו, ולכן זו התשובה הנכונה. אין צורך לבדוק תשובות נוספות.

תשובה (2).

10.

נשאלנו איזו מהטענות שבתשובות עולה מן הפסקה, נסכם אותה בקצרה, וניגש לבדוק אותן.

אחד המקומות שהאנושות נושאת אליהם את עיניה בעשורים האחרונים בתקווה למצוא חיים מחוץ לכדור הארץ הוא כוכב הלכת מאדים. יצירות ספרות וקולנוע רבות תיארו "אנשי מאדים" - חיזרים אינטליגנטיים דמויי אדם - ותיאורים אלו הקסימו המונים. עם זאת, מלבד קומץ חובבי מסתורין לא חשב אף אחד שיצורים כאלה קיימים באמת. גילויים מדעיים מהשנים האחרונות הביאו מדענים רבים לשער שדווקא יש יצורים חיים במאדים, אך יצורים אלו לבטח לא יגרמו לחולמים על "אנשי מאדים" לבוא על סיפוקם

תשובה (3).

11.

נשאלנו מהי טענתו המרכזית של ווטרס. נקרא את הפסקה ונענה על השאלה בטרם ניגש לתשובות המוצעות.

בתחילת הפסקה עולה טענה כי לגורדי שחקים אין הצדקה כלכלית וכי הסיבה היחידה לבנייתם היא שחצנות של מקימיהם. בהמשך מגיב הכלכלן ווטרס לטענה וקובע כי בשונה מהפירמידות במצרים, שנבנו אך ורק לפאר את שמו של שליט התקופה, גורדי שחקים נבנים רק בהתאם לכוחה של הדמוגרפיה. כלומר, גידול באוכלוסייה הוא שמביא לצורך בבניית גורדי שחקים.

לסיכום, על פי דברי ווטרס **גורדי השחקים אינם מוקמים מתוך גחמה של איש, אלא בשל הצורך בדיוור לאוכלוסייה גדלה והולכת.**

תשובה (2).

12.

נתון כי מחלקת בגדי גברים רוצה לקנות רק בד שחור, ומחלקת בגדי נשים רוצה לקנות בד שמחירו נמוך מ-50 ש"ח למטר או בד ממשי טבעי, ומבקשים נתון שיאפשר לקבוע שאף אחד מהבדים שהמפעל מייצר אינו מתאים הן לדרישת מחלקת בגדי הגברים והן לדרישת מחלקת בגדי הנשים.

מכאן שכדי לעמוד בדרישות שתי המחלקות על המפעל לייצר בד שחור ממשי טבעי, או לחלופין בד שחור שמחירו נמוך מ-50 שקלים.

נבדוק את התשובות המוצעות ונחפש נתון שיאפשר לקבוע שהמפעל אינו מתאים לדרישות המחלקות:

תשובה (1): כלל זה אינו מתייחס לכל הבדים שהמפעל מייצר, אלא רק אלו שמחירם נמוך מ-50 שקלים. מכאן **שייתכן שהמפעל מייצר בדים שחורים ממשי טבעי, שמחירם גבוה מ-50 ש"ח למטר.** בדים מסוג זה עומדים בדרישות של שתי המחלקות, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): **ייתכן שהמפעל מייצר בדים שאינם בדי משי, מחירם גבוה מ-50 ש"ח למטר והם שחורים.** בדים מסוג זה עומדים בדרישות של שתי המחלקות, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3): לפי תשובה זו המפעל אינו מייצר בדים שמחירם נמוך מ-50 ש"ח למטר (בין אם צבעם שחור ובין אם לא). בנוסף, הוא אינו מייצר בדים שחורים ממשי טבעי. לכן, הוא לא יכול לעמוד בדרישות המחלקות. זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את התשובה הנותרת:

תשובה (4): **לפי כלל זה המפעל מייצר בדים שחורים ממשי טבעי.** בדים מסוג זה עומדים בדרישות של שתי המחלקות, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3).

13.

נתון שחברה למכירת משקאות ערכה מסע פרסום ומיד לאחריו עלו מכירותיה, ושהמסקנה מכך היא שהעלייה במכירות היא תוצאה של מסע הפרסום. עלינו לחפש בתשובות עובדה שאינה מחלישה את המסקנה.

נבדוק את העובדות שבתשובות המוצעות ונפסול תשובות שמחלישות את המסקנה.

תשובה (1): בהחלט ייתכן שהעלייה במכירות החברה היא תוצאה של השרב הכבד שהגביר את צמאונם של התושבים, וגרם להם לצרוך יותר משקאות. זהו **הסבר חלופי** לעלייה במכירות החברה, ולכן **מחליש** את המסקנה שהיא נובעת ממסע הפרסום. התשובה נפסלת.

תשובה (2): בהחלט ייתכן שהעלייה במכירות החברה היא תוצאה של הדיווח לפיו משקאות החברה טובים לבריאות. זהו **הסבר חלופי** לעלייה במכירות החברה, ולכן **מחליש** את המסקנה שהיא נובעת ממסע הפרסום. התשובה נפסלת.

תשובה (3): העובדה שלמרות עלייה במחירי המשקאות עדיין רכשו יותר מהם **מחזקת** את המסקנה שמסע הפרסום הביא לעלייה במכירות. זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את התשובה הנותרת ונסביר מדוע היא **מחלישה** את המסקנה:

תשובה (4): בהחלט ייתכן שהעלייה במכירות החברה היא תוצאה של עליית המחירים של החברה המתחרה שגרמה ללקוחות רבים לעזוב אותה לטובת חברת "שלוך". זהו **הסבר חלופי** לעלייה במכירות החברה, ולכן **מחליש** את המסקנה שהיא נובעת ממסע הפרסום. התשובה נפסלת.

תשובה (3)

14.

בעקבות ירידה הממוצע מחירי הירקות והפירות. אבנר מצפה שמחירי העגבניות ירדו, ומופתע מכך שבפועל הם עולים. כלומר, בפועל קורה דבר הפוך ממה שאבנר ציפה לו, ולכן הוא מופתע. עלינו לחפש מקרה שבו ההפתעה דומה לזו שהביע אבנר. נבדוק את התשובות המוצעות ונגלה שתשובה (3) היא המתאימה ביותר: תשובה (3): כיוון שבממוצע בנות בגיל 12 גבוהות מבנים בגיל זה, היינו מצפים שאפרת תהיה גבוהה מרועי, אך בפועל היא גבוה ממנה. כלומר, בפועל התרחש דבר **הפוך מהמצופה**. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3)

15.

שואלים אותנו איזו מן הטענות שבתשובות מסכמת את הטענה העיקרית בפסקה בצורה הטובה ביותר. נחץ את הטענה העיקרית מהפסקה ורק אז נבדוק את התשובות המוצעות.

בתחילת הפסקה מתארים **תורות מוסר תועלתניות** כתורות שלפיהן ראוי תמיד לפעול בדרך שתביא את התועלת המרבית. הבעייתיות בתורות אלו היא שכדי להבין מהי התועלת המרבית, יש לשקול חלופות פעולה רבות מאוד, לעיתים מבלי שיש בידינו את כל המידע הנחוץ כדי להגיע להכרעה. בהמשך הפסקה מציגים בפנינו דרך להתמודד עם הבעייתיות של תורות המוסר התועלתניות – **תועלתנות הכללים**, לפיה פועלים לפי כללי אצבע שמביאים בדרך כלל את התועלת המרבית. החיסרון ב**תועלתנות הכללים** היא שחייבים לפעול לפי כללי אצבע גם אם חושבים שהם אינם רלוונטיים ולא יביאו לתועלת מרבית. מכאן שלעיתים נוצרים מצבים לפיהם **תועלתנות הכללים לעיתים סותרת את המטרה המקורית של התורות התועלתניות** – לפעול תמיד על מנת להביא לתועלת מרבית. זו בדיוק הטענה שעולה בתשובה (4), ולכן זו התשובה הנכונה. לצורך שלמות ההסבר נפסול את שאר התשובות:

תשובה (1): הטענה שתועלתנות כללים לא מצליחה לפתור את הבעיה המהותית של תאוריות תועלתניות אחרות אינה נכונה. תועלתנות הכללים מנטרלת את הצורך לשקול חלופות פעולה רבות מאוד, לעיתים מבלי שיש בידינו את כל המידע הנחוץ כדי להגיע להכרעה. התשובה נפסלת.

תשובה (2): מהפסקה עולה כי לפי תועלתנות כללים ראוי לפעול לפי כללים שאנו יודעים שלרוב הם מביאים את התועלת המרבית, **גם במקרים** שבהם אנו חושבים שהכלל הרלוונטי אינו מביא את התועלת המרבית. מכאן שהטענה אינה נכונה והתשובה נפסלת.

תשובה (3): שלא כמו מי שפועלים לפי תורות תועלתניות אחרות, הפועלים לפי תועלתנות כללים אינם נתקלים בקושי הנובע מהצורך לבחון כל מקרה לגופו. הטענה אינה נכונה. גם מי שפועל לפי גישת תועלתנות כללים בוחר כל מקרה לגופו, אך הוא עושה זאת באמצעות כללי אצבע, מבלי לשקול את כל חלופות הפעולה האפשריות. התשובה נפסלת.

תשובה (4).

16. לפנינו ציטוט מתוך מאמר מסוים, ושואלים אותנו איזו מהתשובות מסכמת אותו באופן הטוב ביותר. נסכם את הציטוט במילים שלנו בטרם ניגש לתשובות. (הומוגמיה = דפוס נישואין בין אנשים בעלי אותם מאפיינים סוציולוגיים, מבכרים = מעדיפים).

בתחילת הציטוט עולה טענה לפיה העובדה שפחות ופחות אנשים בוחרים להתחתן עם אדם מאותה דת או מוצא אינה מספיקה כדי לקבוע שלאנשים כבר אין נטייה להומוגמיה. בהמשך הציטוט מופיע הסבר לטענה: אנשים מעדיפים היום להתחתן עם אנשים בעלי רמת השכלה דומה לזו שלהם, מה שמעיד על כך שהשינוי שהוליד את המגמה שלא להתחתן עם אדם מאותו דת או מוצא נובע מהתמקדות במאפייני זהות אחרים בעת הבחירה, ולא מהעדר העדפה להתחתן עם אדם דומה.

כעת נעבור על התשובות ונגלה שזו בדיוק הטענה שעולה בתשובה (1): **גם בימינו, כבעבר, בני אדם נוטים להעדיף בני זוג הדומים להם ברכיבי זהות מרכזיים; אלא שרכיבים שנחשבו מרכזיים, כמו דת ומוצא, הולכים ונדחקים לטובת רכיבים כמו רמת השכלה.**

תשובה (1).

17. חוקר תורת המשחקים מבהיר טענה הקשורה למשא ומתן באמצעות מקרה מסוים, ושואלים אותנו מה יכולה להיות הטענה.

נבין מהו המקרה אותו מציג החוקר, ואז נבדוק את התשובות המוצעות. מוכר מבקש 200 דולר בעבור מוצר מסוים, והקונה מציע עבורו 100 דולר בלבד. גורם שלישי מציע הצעת פשרה: 150 דולר, אך רק המוכר מסכים לה. ברגע שהמוכר מסכים להצעה, הקונה יודע שהמוכר יסכים למכור גם במחיר נמוך מהמחיר ההתחלתי שביקש עבור המוצר, ולכן אם יגיעו בסופו של דבר להסכם, המחיר המסוכם ינוע בין 100 ל-150 דולר.

כלומר, באמצעות המחקר המתואר מראה החוקר כי **הסכמה של צד אחד בלבד להצעת פשרה (המוכר) מרעה את מצבו. כפועל יוצא מכך, אין לאף אחד מהצדדים אינטרס להסכים להצעת הפשרה, מבלי לדעת שגם הצד השני יסכים לה.**

לצורך שלמות ההסבר נפסול את תשובות (1) עד (3):

תשובה (1): במקרה המתואר המשא ומתן נמשך גם לאחר התערבותו של גורם שלישי "אם המשא ומתן בין המוכר לקונה יוביל להסכם". כלומר, לא ניתן להסיק ממנו שההתערבות עשויה לפגוע בסיכויי ההצלחה של המשא ומתן. כמו כן, כבר הסקנו שהמקרה נועד להראות שאין סיבה לאף אחד מהצדדים להסכים לפשרה, אם אינו בטוח שהצד השני יסכים, וזו לא הטענה המופיעה בתשובה זו. התשובה נפסלת.

תשובה (2): במקרה המתואר הסכמה רק של אחד הצדדים להצעת הפשרה מרעה את מצבו, ומטיבה את מצבו של הצד שלא הסכים לה. כלומר, הטענה שהסכמה של שני הצדדים להצעת פשרה תיטיב עימם יותר מהסכמה של אחד מהם אינה נכונה. התשובה נפסלת.

תשובה (3): במקרה המתואר התערבותו של גורם שלישי מגיעה בשלב מוקדם של המשא ומתן, ולא אחרי שהגיע למבוי סתום. כמו כן, מהמקרה הנתון עולה כי לאף אחד מהצדדים אין אינטרס לקבל את הצעת הפשרה, שכן אם הצד השני לא יקבלה, נקודת הפתיחה שלו בעת חידוש המשא ומתן תהיה נמוכה יותר. התשובה נפסלת.

תשובה (4).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. נשאלנו מדוע היה הצייד באמריקה קל יותר לבני שבט הקלוביס. נקרא את הפסקה השנייה ונענה על השאלה בטרם ניגש לתשובות המוצעות.

לפי הפסקה, מלבד יבשת אמריקה, **בכל שאר היבשות חי האדם לצד בעלי חיים.** התפתחותו הטכנולוגית של האדם ביבשות אלו הייתה הדרגתית, ולקח זמן רב עד שלמד להשתמש בכלי צייד מתוחכמים. בעלי החיים הספיקו בזמן זה לחדד אינסטינקטים מסוימים שעזרו להם להימלט מציידים.

כלומר, היונקים באמריקה לא נתקלו בבני אדם מושיים לפני הופעתם של בני הקלוביס, ולא היו להם את אותם האינסטינקטים שפיתחו בעלי חיים שחיו לצד האדם. לכן הציד באמריקה קל יותר.

תשובה (2).

19. נשאלנו מדוע ההכחדה המהירה של מיני יונקים אינה עולה בקנה אחד עם תרבות תושביה המקוריים של אמריקה. נקרא את הפסקה השלישית ונענה על השאלה בטרם ניגש לתשובות המוצעות. לפי הפסקה, תומכי הגישה לפיה טרם בואו של האדם הלבן מאירופה לא היה באמריקה ניצול יתר של הטבע מתבססת בין היתר על אנתרופולוגים המצביעים על **מסורת של שימור ושל אתיקה סביבתית** בקרב התושבים ביבשת אמריקה. כלומר, התושבים המקוריים של אמריקה השתדלו **לשמור על הרמוניה עם הסביבה**, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם הכחדה מהירה של מיני יונקים שונים.

תשובה (2).

20. נשאלנו מדוע "הקולות המתנגדים" המובאים בפסקה הרביעית נושאים אופי פמיניסטי. נקרא את הפסקה הרביעית ונענה על השאלה בטרם ניגש לתשובות המוצעות. בשורות 23-25 נכתב: "בחוגים הפמיניסטיים רואים אפוא בתאוריה על השמדת היונקים בידי בני הקלוביס **מיתוס גברי**: מה עשו בנות השבט בשעה שהגברים נאבקו במכרסמי ענק? באותם חוגים סבורים שהן דאגו ככל הנראה למנת מזון בטוחה יותר לארוחת הערב". כלומר, לפי תאוריה זו מדובר במיתוס גברי לפיו הגברים נאבקו במכרסמי ענק, בזמן שהנשים הן אלו שבפועל דאגו לאוכל.

מכאן ש"הקולות המתנגדים" בפסקה הרביעית נושאים אופי פמיניסטי כיוון **שלפיהם התאוריה על הכחדת היונקים בידי בני הקלוביס מגזימה בתיאור תפקידם של הגברים**.

תשובה (3).

21. נשאלנו מי אינו נמנה עם "המתנגדים להשערת הגורם האנושי בהכחדה". כלומר, מי נמנה עם התומכים בהשערה שבני האדם הם שהביאו להכחדתם של היונקים. נבדוק את התשובות המוצעות: **תשובה (1):** החוקרים המוזכרים בשונה 14 טענו כי בני הקלוביס צדו הרבה מעבר לדרוש למחייתם. כלומר, בני האדם הם שהביאו להכחדתם של היונקים. זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

תשובה (2): לפי האנתרופולוגים המוזכרים בשורה 16, לא סביר שבני האדם הם שהביאו להכחדתם של היונקים, שכן הם דווקא השתדלו לשמור על הרמוניה עם הסביבה. התשובה נפסלת.

תשובה (3): תומכי גישה זו המוזכרים בשורה 17 טוענים שתושבי אמריקה המקוריים צדו רק עד כדי סיפוק צורכיהם תומכי גישה זו טוענים שתושבי אמריקה המקוריים צדו רק עד כדי סיפוק צורכיהם ואף הקפידו על טקסים פולחניים שנועדו לשימור הרמוניה עם הסביבה. כלומר, לא בני האדם הם האחראים להכחדת היונקים. התשובה נפסלת.

תשובה (4): החוקרת רוזוולט המוזכרת בשורה 20 היא חלק מתומכי הגישה הפמיניסטית לפיה השמדת היונקים בידי בני הקלוביס היא רק מיתוס גברי, ובפועל יש גורם אחר שהביא להכחדתם. התשובה נפסלת.

תשובה (1).

22. על מנת להשלים את המשפט הנתון עלינו להבין על מה מסכימים כל החוקרים, ולגבי מה הם חלוקים. בתחילת הקטע עולה השאלה מה גם להיכחדותם של מיני יונקים גדולים שחיו ביבשת אמריקה. בהמשך (שורה 4) נכתב שהחוקרים שעסקו בשאלה זו מסכימים שלפני כ-10,000 שנה נכחדו בתוך זמן קצר רוב היונקים הגדולים ביבשת, ושחלקם משערים שהאדם הוא שגרם לכך. בהמשך מועלות התנגדויות להשערה זו, ובפסקה האחרונה אף מועלת תיאוריה לפיה הסיבות להיכחדות היונקים היא שינויים באקלים.

כלומר, כל החוקרים הנזכרים בקטע מסכימים **שלפני 10,000 שנה בקירוב נכחדו רוב היונקים הגדולים באמריקה בתוך זמן קצר**, אולם הם חלוקים באשר לגורם שהביא לידי הכחדתם.

תשובה (3).

23.

נשאלנו מהו מבנה הקטע.

נסכם בקצרה כל אחת מהפסקאות וניגש אל התשובות המוצעות.

בפסקה הראשונה עולה השאלה מה גרם להיכחדותם של יונקים גדולים שחיו באמריקה.

בפסקה השנייה מוצגת תיאוריה לפיה צייד של בני הקלוביס הוא שגרם להכחדתם של אותם יונקים.

בפסקה השלישית מוצגת הסתייגות מהתיאוריה – הכחדת היונקים אינה עולה בקנה אחד עם תרבות תושביה המקוריים של אמריקה.

בפסקה הרביעית מוצגת הסתייגות נוספת מהתיאוריה – הקלוביס לא היו ציידים מתוחכמים דיים, שיכלו להשמיד מינים שלמים, ומדובר במיתוס גברי.

בפסקה האחרונה מעלים תיאוריה חדשה שיכולה להסביר מה גרם להיכחדותם של היונקים – שינויי האקלים באזור.

נסכם: **שאלה מחקרית** ← **תאוריה המשיבה על השאלה** ← **הסתייגות מן התאוריה** ← **הסתייגות אחרת מן התאוריה** ← **תאוריה אחרת המשיבה על השאלה****תשובה (3).**